

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Egensinnets Åland [Inledaren]

Prost, Pia

Published in:
Skärgård

Published: 01/01/2021

Document Version
Accepted author manuscript

Document License
Publisher rights policy

[Link to publication](#)

Please cite the original version:

Prost, P. (2021). Egensinnets Åland [Inledaren]. *Skärgård*, (3). <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe202201148649>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Egensinnets Åland

“Norra Österbotten, men utan Jakobstadsnejdens u:n, en slipning av Åbo – och en nyans av åländskans tjocka L.” Nykarlebybon, det vill säga jag, var mest förvånad över att dialektforskaren hade lyckats identifiera min koppling till Åland i mitt uttal, för min mamma flyttade från Vårdö redan när hon var fem år gammal. Förvånad, men också stolt. Stolt över mina rötter i den åländska myllan – för vem vill inte ha sin egen lilla bit av öriket Åland?

Därför är det en sann glädje att få ägna detta temanummer åt att fira Åland. Nästa sommar, den 9 juni 2022, är det exakt 100 år sedan landstinget sammanträdde för första gången. Nu firas Ålands självstyrelse under hela året innan den egentliga födelsedagen, under devisen “Hundra år av egensinne”. Så den som vill kan naturligtvis också fira 6000-årsdag, eftersom det landområde som nu utgör Åland befolkades omkring 4000 f.Kr.

Detta nummer uppmärksammar speciellt de sex skärgårdskommunerna. Trots sin placering mitt i havet är fasta Åland så stort att vardagslivet här inte präglas av skärgårdens utmaningar. Det är på Sottunga, Kökar, Kumlinge, Brändö, Vårdö och Föglö man sover med Ålandstrafikens tidtabellshäfte under huvudkudden, som man ibland lär säga i självstyrelsegården i Mariehamn.

För den som jobbar eller studerar utanför sin ö definierar färjförbindelserna långt dagsrytmen, men skärgårdslivet handlar naturligtvis om mycket mer än trafik. De självständiga kommunerna ska förhålla sig till hela spektret av lagstadgade uppgifter och den kommunala servicen finns där, dock kan det hända att den erbjuds mer sällan eller på ett annat sätt än på fasta Åland. Det handlar också om varor, dataförbindelser, fritidsverksamhet, låga befolkningstal, höga levnadskostnader, gemenskap, utanförskap, bostäder, demokrati, initiativrika företagare, stolthet – och en stor dos av egensinne, sagt med både kärlek och respekt.

Det finns två viktiga ämnen gällande Åland som Skärgård visserligen skrivit om tidigare, men som inte specifikt tas upp i detta nummer och som jag därför vill lyfta fram. Åland har på ett fantastiskt sätt arbetat med sin matkultur, där man fokuserar på det småskaliga, lokalproducerade och hållbara mathantverket. För allt fler innebär ålandsresan ett kulinariskt äventyr. Det andra är Ålands hållbarhetsarbete, genom både nätverket Bärkraft, fredsarbetet och landskapsregeringens ambitiösa klimat- och energistrategi. Här står Åland som en föregångare i Europa – eller varför inte i hela världen?

Nu öppnar vi dörrarna till Sally Salminens hem på Vårdö, Hotel Svala på Kumlinge, skärgårdskyrkorna, gästhamnen i Sottunga, Havsgården på Kökars Kyrkogårdsö, sjömanshustruns torp, Brändö kommunkansli och det medeltida gästgiveriet på Föglö. Välkommen till Åland!

Pia Prost, redaktör
pia.prost@abo.fi
050-338 1710

Bildtext.

Skärgårdsinstitutets ordförande Cecilia Lundberg och Skärgårds redaktör Pia Prost på väg till Sottunga, Kyrkogårdsö och Kökar i juni 2021. Foto: Johanna Fredenberg

Karttext.

Karta över Ålands skärgårdskommuner. Öarna med gult är bebodda öar, de i vitt är obebodda. © Christian Pleijel